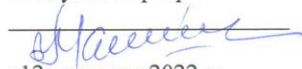

«Затверджую»

Завідувач кафедри

/Шамич О.М./

«12» вересня 2022 р.

Розробник силябуса

/Човнюк Ю.В./

СИЛАБУС

«АКМЕОЛОГІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

31) Шифр за освітньою програмою: <u>017</u>
32) Навчальний рік: 2022/2023
33) Освітній рівень: перший рівень вищої освіти (бакалавр)
34) Форма навчання: денна, <u>заочна</u> , дуальна, дистанційна, змішана
35) Галузь знань: 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА
36) Спеціальність, назва освітньої програми: 017 «Фізична культура і спорт»
8) Статус освітньої компоненти: (обов'язкова чи вибіркова) вибіркова
9) Семестр: III
11) Контактні дані викладача: (зазначається посада, вчений ступінь, ПІБ викладача, корпоративна адреса електронної пошти, телефон, посилання на сторінку викладача на сайті КНУБА) Доцент, канд.техн.наук, Ю.В. Човнюк chovniuk.iuv@knuba.edu.ua , м/т. +38 0965704565
12) Мова викладання: українська
13) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): психологія, філософія, педагогіка, вступ до спеціальності, правознавство, історія укр. держ. та культури, теорія і методика фізичного виховання, педагогіка вищої школи, культура професійно-особистісної самоосвіти й саморозвитку педагога, виробнича практика (практика по отриманню професійних вмінь та досвіду професійної діяльності).
14) Мета курсу: Мета навчальної дисципліни – знайомство студентів з проблемами й задачами акмеології як науки; показати необхідність визначення тих характеристик, які повинні бути сформовані у людини у дошкільному й шкільному віці, щоби потім, у період зрілості, вона змогла найбільш повно проявити себе; вивчення феномена «акме»; аналіз сукупності характеристик, котрі пов'язані з оволодінням професією, з досягненням рівня професійної майстерності; виявлення залежності між особливостями професіоналізму зрілої людини й іншими її проявами (поза сферою професійної діяльності); створити у студентів уявлення про значення і роль особистості педагога в системі фізичного виховання, надати характеристики особистості й особливості діяльності педагога з фізичної культури як основи змісту його власного АКМЕ, розглянути особливості професіоналізму та професійного самовиховання педагога з фізичної культури.

15) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
1.	ПРН1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.	Опитування, поточні та підсумкові контрольні роботи, Доповіді, тестування, практична перевірка, метод самоконтролю та самооцінки, залік	Лекції, практичні заняття (семінари), консультації,	ІК ЗК 1,6,12 ФК 1,3,13,14
2.	ПРН5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.			ІК ЗК 1,2,4,6,9,12 ФК 1,3,10,14
3.	ПРН21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.			ІК ЗК 1,2,5,6,8,9,10,11,12 ФК 1,3,5,7,10,13,14

16) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
10	10		Контрольна робота	100	залік
Сума годин:				120	
Загальна кількість кредитів ECTS				4	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				20	

17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції:

Змістовий модуль 1. Акмеологія фізичної культури як наука й учбова дисципліна

Лекція 1. Основні поняття акмеології. Предмет, об'єкт, мета, задачі, основні категорії, методи дослідження акмеології як науки і учбової дисципліни.

Лекція 2. Акмеологічний підхід до періодизації вікового розвитку людини. Акмеологічна концепція особистісно-професіонального розвитку людини. Професія та кар'єра. Професіональний цикл, етапи професіонального шляху та рівні професіоналізму.

Змістовий модуль 2. Акмеологічні аспекти професіонально-педагогічної діяльності педагога по фізичній культурі й спорту

Лекція 3. Професіонально-педагогічна діяльність фахівця по фізичній культурі і спорту з позиції її функціонального призначення, професіональних вмінь та здібностей. Психолого-педагогічна характеристика діяльності та особистості фахівця по фізичній культурі і спорту, його продуктивної діяльності, формування змісту професіонального «акме». Вміння та здібності до педагогічної праці. Рівні високого професіоналізму у сфері фізичної культури і спорту.

Структура професіонально-педагогічної майстерності. Сутність, зміст, значення та функції професіонально-педагогічної культури спортивних педагогів, їх професіонально-педагогічної етики. Роль, значення та зміст самовиховання у професіональній діяльності й підготовці фахівців по фізичній культурі і спорту як засобу розвитку особистості.

Сучасні теорії навчання та виховання, сучасні освітні технології й їх використання у практичній діяльності.

Комунікативна компетентність фахівця. Значення та функції спілкування. Способи встановлення взаєморозуміння.

Лекція 4. Особливості професіонального спілкування. Педагогічне спілкування. Стадії педагогічного спілкування та технологія їх реалізації. Рівні спілкування педагогів і школярів.

Педагогічна техніка та її компоненти. Необхідність володіння педагогічною технікою для реалізації функцій професіональної діяльності тренера й вчителя фізичної культури.

Способи та прийоми педагогічної взаємодії з вихованцями. Стили відношення вчителя до учнів. Технологія педагогічного спілкування та встановлення педагогічно доцільних взаємовідносин. Комунікативний круг у спілкуванні. Способи керування ініціативою у спілкуванні. Моделі спілкування педагогів з учнями. Особливості педагогічних конфліктів. Конфліктостійкість педагога. Основи психолого-педагогічної корекції спілкування.

Змістовний модуль 3. Виховна діяльність та педагогічна діагностика

Лекція 5. Технологія виховної діяльності. Характеристики сучасних підходів виховної діяльності. Виховні технології і системи. Методи, засоби виховання. Класифікація й зміст методів виховання у сфері фізичної культури і спорту. Характеристика засобів і методів виховання в учбово-тренувальному процесі на прикладі етичного виховання.

Педагогічна діагностика: цілі, функції, принципи, задачі. Методи вивчення особистості. Діагностика готовності фахівця у області фізкультури і спорту до професіональної діяльності. Рефлексивна діяльність педагога: самооцінка особистісних якостей і здібностей педагога. Діагностика рівня педагогічної культури. Оцінка ефективності праці фахівця фізичної культури і спорту.

Практичні заняття (семінари):

№ з/п	Теми семінару	К-ть годин
1.	Принципи й закономірності оволодіння професією. Професіональна творчість. Самоорганізація діяльності як фактор самореалізації творчого потенціалу. Фактори досягнення вершин професіоналізму.	2
2.	Структура педагогічної діяльності. Формування педагогічної майстерності спортивних педагогів. Самовиховання фахівця як компонент професіонального становлення.	2
3.	Новаторські ідеї у професіонально-педагогічній діяльності по ФКіС.	2
4.	Тренінг по навчанню цілісному процесу педагогічного спілкування. Виявлення і розв'язок педагогічної задачі.	2
5.	Тренінг професіонально-педагогічного спілкування. Технологічний підхід до виховання. Педагогічна діагностика особистісних якостей, здібностей педагога.	2
Усього годин		10

Самостійна робота:

№ з/п	Назва тем для самостійної роботи	К-ь годин
1.	Основні поняття акмеології. Предмет, об'єкт, методи.	3
2.	Позитивні й негативні моменти у професіональній діяльності спортивного педагога.	3

3.	Основні категорії акмеології та її тезариус.	3
4.	Кар'єра фахівця по ФКіС.	3
5.	Професіонали, котрі досягли вершини майстерності у різних сферах діяльності.	3
6.	Професіонально-педагогічна діяльність фахівця по ФКіС.	3
7.	Моє власне професіональне майбутнє.	3
8.	Акмеологічна спрямованість процесу професіональної підготовки фахівців по ФКіС.	3
9.	Структура професіонально-педагогічної майстерності.	3
10.	Самооцінка сформованості педагогічної майстерності спортивного педагога й аналіз результатів.	3
11.	Характеристика «ідеального тренера».	3
12.	Характеристика «ідеального вчителя фізичної культури».	3
13.	Сучасні теорії навчання й виховання (вітчизняний досвід).	3
14.	Сучасні теорії навчання й виховання (зарубіжний досвід).	3
15.	Використання сучасних теорій навчання й виховання у практичній діяльності.	3
16.	Роль педагога у створенні освітніх технологій (по матеріалам вітчизняних й зарубіжних публікацій у фахових педагогічних виданнях).	3
17.	Комунікативна компетентність фахівця. Особливості професіонального спілкування.	3
18.	Комунікативні бар'єри у професіональному спілкуванні.	3
19.	Роль педагогічної емпатії у підвищенні ефективності педагогічного спілкування.	3
20.	Педагогічна техніка і технологія педагогічного спілкування.	3
21.	Конфліктні педагогічні ситуації й можливі варіанти їх розв'язку.	4
22.	Виділення й опис педагогічної задачі.	4
23.	Аналіз педагогічної задачі та дій педагога.	4
24.	Технології виховної діяльності (вітчизняний досвід).	4
25.	Технології виховної діяльності (зарубіжний досвід).	4
26.	Опис технології виховання.	4
27.	Педагогічна діагностика (вітчизняний та зарубіжний досвід).	4
28.	Способи заповнення листа оцінювання сформованості професіонально-педагогічної етики спортивного педагога.	4
29.	Комплекс методик для педагогічної діагностики та його підбір.	4
30.	Методи складання акмеограми – документа, який характеризує особистісно-професіональне становлення фахівця по ФКіС.	4
Усього годин		100

Контрольна робота: тестування за темами лекцій та семінарів

18) Основна література:

1. Костихина Н.М. Акмеология физической культуры. – Омск 2005: Изд-во СибГУФК, 2005. – 180с. Textarchive.ru/c-2347324- pall.html
2. Пальчевський С.С. Акмеологія. - К.: Кондор, 2008. 398с.
3. Архипова С.П. Основи акмеології. – Черкаси: ЧНУ, 2009. 128с.
4. Антонов В.М., Антонова – Рафі Ю.В. Кібернетична акмеологія: теорія і практика моделювання, акселерації та розвитку людини. – К.: КНТ, 2011. 280с.
5. Антонов В.М. Кібернетична акмеологія: технологія розвитку та удосконалення особи. – К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2011. 290с.
6. Дедлінська Л.О. Акмеологічні засади професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання. – Донецьк: Юго-Восток, 2013. 436с.
7. Антонов В.М. Кібернетична акмеологія і тестологія гармонійної акмеологічної людини: технології, методики колективно-індивідуального комп'ютерного тестування та діагностики: довідник. К., 2013. 255с.
8. Сіткарь В.І. Аутогенне тренування в спорті. - Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. 104с.
9. Сіткарь В.І. Психологія фізичного виховання і спорту. – Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. 300с.
10. Гладкова В.М., Пожарський С.Д. Основи акмеології. – Львів: Новий Світ – 2000, 2011. 319с.

11. Дубасенюк О.А. та ін. Професійна педагогічна освіта: акме-синергетичний підхід. – Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 387с.
12. Антонов В.М. Кібернетична акмеологія (Теорія і практика). – К.: AgrarMG, 2015. 230с.
13. Антонов В.М. Кібернетична акмеологія у запитаннях і відповідях. – К., 2015. 236с.
14. Антонов В.М., Антонова – Рафі Ю.В. Прикладна та професійна акмеологія. – К.: AgrarMG, 2014. – 351с.
15. Педагогика физической культуры и спорта/ Под ред. С.Д. Неверковича. – М.: Физическая культура, 2006.
16. Деркач Т.Г. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання: концепція дослідження. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. №7(51). С. 31-39.
17. Бодалев А.А. , Васина Н.В. Акмеология. Настоящий человек. Каков он и как им становятся? – СПб.: Речь, 2010. 224с.
18. Бодалев А.А. О предмете акмеологии. *Психологический журнал*. 1993. Т. 14, №5. С. 73-79.
19. Братченко С.Л. Экзистенциальная психология глубинного общения: уроки Джеймса Бюджентала. – М.: Смысл, 2001. 243с.
20. Бюдженталь Дж. Наука быть живым: Диалоги между терапевтом и пациентами в гуманистической терапии. – М.: Класс, 1998. 323с.
21. Абросимова Е.А. уязвимость экзистенциальной психологии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.hpsy.ru/>.
22. Баталина А.Я. Цивилизационно-антропологический подход как методологический инструмент в решении педагогических проблем. *Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки*: 36. наук. пр. – Київ-Запоріжжя. Вип. 18. 300с.
23. Деркач А.А., Селезнёва Е.В. Акмеология в вопросах и ответах. – М.: Изд-во Моск. психолого-социального ин-та; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЭК», 2007. 248с.
24. Диба Т.Г. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання: базові поняття. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2015. №1-2(42). С. 25-31.
25. Дыба Т.Г. Профессиональная подготовка специалистов физического воспитания на компетентностных основах. *Международный науч.-практ. и метод. журнал «СМАЛЬТА»*. Новосибирск, 2015. №2. С. 25-29.
26. Зимняя И.А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования. *Высшее образование сегодня*. 2003. №5. С. 34-42.
27. Краевский В.В., Бережнова Е.В. Методология педагогики: новый этап. – М.: Академия ИЦ, 2006. 394с.
28. Кустовська О.В. Методологія системного підходу та наукових досліджень. Курс лекцій. – Тернопіль: Економічна думка, 2005. 124с.
29. Мэй Р. Искусство психологического консультирования. – М.: НФ «Класс», 1994.
30. Освітологія: витоки наукового напрямку/За ред. В.О. Огнев'юка. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. 336с.
31. Педагогика профессионального образования/Под ред. В.А. Сластенина. – М., 2008.
32. Педагогика/В.А. Сластенин, И.Ф. Исаев, Е.Н. Шиянов. – М.: Изд. центр «Академия», 2008. 576с.
33. Сазоненко Г.С., Приступа В.В. Компетентність у системі неперервної освіти: Акмеологічна модель. – Макарів: Софія, 2013. 416с.
34. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі: у 2-х кн. Кн. 1. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 496с.
35. Фаренік С.А. Логіка і методологія наукового дослідження. – К., 2000. 338с.
36. Хоменко П.В. Природничонаукова підготовка фахівців фізичної культури. – Полтава: ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2012. 380с.
37. Виноградова Н.И., Улзытуева А.И., Шибанова Н.М. Акмеология профессиональной деятельности педагогов дошкольного и начального общего образования. – М.: Флинта, 2012. 256с.
38. Психологическое сопровождение профессиональной деятельности [Электронный ресурс]: хрестоматия. - М.: Изд. центр ЕАОИ, 2012. 806с. -978-5-374-00573-8. Режим доступа: [http://www.biblioclub.ru/index.php?page=book&id=117870\(15.01.2015\)](http://www.biblioclub.ru/index.php?page=book&id=117870(15.01.2015)).

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про фізичну культуру і спорт. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3808-12/page>
2. Концепція Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249793397>
3. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. – К., 2001.
4. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація» (Указ Президента України від 9 лютого 2016 року № 42/2016). – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/42/2016/print1465286153060829>

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2004 N 1641 (1641-2004-п) "Про затвердження заходів з реалізації Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту у 2005 році" .
 6. Указ Президента України від 28.09.2004 N 1148 (1148/2004) "Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту"
- 19) Додаткові джерела:**
39. Горбунов Г.Д. Психопедагогика спорта. – М.: Советский спорт, 2007. 296с.
 40. Маркова А.К. Психология профессионализма. – М., 1996. 308с.
 41. Мухина В.С. Возрастная психология. – М.: Академия, 2007.
 42. Подласый И.П. Педагогика. – М.: Высшее образование, 2010.
 43. Летуновский В. Экзистенциальный анализ. История, теория и методология практики: дисс....канд. психол. н. – М., 2001. 173с.
 44. Франкл В. Воля к смыслу. – М.: ЭКСМО-ПРЕСС, 2000.
 45. Франкл В. Человек в поисках смысла. – М.: Прогресс, 1990. 358с.
 46. Колесникова И.А. Коммуникативная деятельность педагога/Сластенин В.А. (ред.). – М.: Академия, 2007. 336с.
 47. Корнева Л.В. Психологические основы педагогической практики. – М.: ВЛАДОС, 2006. 157с.
 48. Личность и профессия: психологическая поддержка и сопровождение./Под ред. Л.М. Митиной. – М.: Академия, 2005. 336с.
 49. Маркова А.К. Психология труда учителя: книга для учителя. – М.: Просвещение, 1993. 190с.
 50. Митина Л.М. Управлять или подавлять: выбор стратегии профессиональной жизнедеятельности педагога. – М.: Сентябрь, 1999. 192с.
 51. Митина Л.М., Митин Г.В., Анисимова О.Т. Профессиональная деятельность и здоровье педагога. – М.: Академия, 2005. 368с.
 52. Сластенин В.А., Подымова Л.С. Педагогика: инновационная деятельность. – М.: Магистр, 1997. 224с.
 53. Хозяинов Г.И., Кузьмина Н.В., Варфоломеева Л.Е. Акмеология физической культуры и спорта. – М.: Академия, 2005. 208с.
 54. Хозяинов Г.И. Мастерство педагога в процессе обучения и образования. – М.: Физическая культура, 2006. 224с.
 55. Холодцева Е.Л., Портнова А.Г. Акмеология субъекта профессиональной деятельности. – Кемерово: Кемеровский госуниверситет, 2010. 192с. [Электронный ресурс].
- [URL:http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=232321\(15.01.2015\)](http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=232321(15.01.2015)).

Інформаційні ресурси:

1. Акмеологія – наука ХХІ століття: бібліографічний покажчик/уклад.: Л.А. Поперечна; бібліограф. редакція Н.В. Острікова; наук. ред. В.А. Зотова; б-ка Київ. ун-ту ім. Б. Грінченка. – К.: [Б-ка Київ. ун-ту ім. Б. Грінченка], 2011. – 22с.
2. Журнал «Акмеологія в Україні: теорія і практика».
http://akmeology.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=57&Itemid=63
3. Журнал «Акмеологія образования»
<http://www.human-factor.info/akme2006.htm>
4. Книги з акмеології
<http://akme-spb.com/akme-books.html>
5. <http://hpsy.ru/public/humanistic/>
6. <http://akmeo.rus.net/index.php?id=101>
7. <http://ons.gfns.net/198/3/12.htm>
8. <http://www.pedagogika-rao.ru/>
9. <http://www.pedlib.ru/>
10. <http://www.iovrao.ru/>
11. <http://www.ipras.ru/>
12. <http://www.akmeology.com>

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Оцінювання за семестр			Підсумковий (модульний) контроль	Сума
Змістовні модулі				
1	2	3		
30	30	30	10	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

- Відвідувати лекції (онлайн/офлайн);
- Відвідувати практичні (семінарські заняття);
- Активно працювати на заняттях, відповідати на питання, готувати даткові завдання, робити доповіді;
- вивчати тематичний матеріал передбачений самостійною роботою;
- наявність поточної та підсумкової контрольних робіт;
- дотримання умов академічної доброчесності.

22) Політика щодо академічної доброчесності:

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною та отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується нормативним документом КНУБА [Положення-про-заходи-щодо-підтримки-академічної-доброчесності](#). У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач має право змінити тему завдання.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3504>